

Sygn. akt III CSKP 179/21

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Tomasz Szanciło

SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Starosty T.
przy uczestnictwie (...) Parku Narodowego z siedzibą w Z.
o wpis,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 listopada 2021 r.,
skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w N.
z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt III Ca (...)

I. Na podstawie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 2393) przedstawia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawne, czy:

1) art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm.), rozumiany w ten sposób, że sąd rozpoznający środek odwoławczy od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie wniosku o przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego – w celu zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych

prawem Unii Europejskiej – może uchylić tę uchwałę, po powołaniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej osoby wskazanej w tej uchwale do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego, na podstawie przepisów, które przed wydaniem orzeczenia utraciły moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a w konsekwencji ubezskuteczyć to powołanie, jest zgodny z: art. 2, art. 7, art. 8 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 173, art. 175 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

2) art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej w zakresie, w jakim – w celu zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej – przyznaje Sądowi Najwyższemu kompetencje do oceny ważności postępowania lub skuteczności orzeczenia będącego przedmiotem postępowania kasacyjnego albo rozstrzygającego o przyjęciu lub odrzuceniu skargi kasacyjnej z uwagi na ocenę legalności lub skuteczności wyboru kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa lub powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, jest zgodny z: art. 2, art. 7 i art. 8 ust. 1, art. 9, art. 90 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

3) art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, dalej: Konwencja europejska), rozumiany w ten sposób, że stanowić może dla sądu rozpoznającego środek odwoławczy podstawę przypisania, w szczególności w zakresie kryteriów oceny niezależności sądu lub niezawisłości sędziego, kompetencji do oceny skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego, w tym w zakresie wykonywania

zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości (inwestytury), z uwagi na ocenę okoliczności faktycznych lub prawnych, w tym składu Krajowej Rady Sądownictwa, trybu postępowania przed Radą lub powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z uwagi na to, że uchwała Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego została podjęta na podstawie przepisów, które utraciły moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z powodu niezgodności z Konstytucją przepisów kształtujących skład lub tryb postępowania przed Radą, jest zgodny z: art. 8 ust. 1 w związku z art. 9, art. 45 ust. 1, art. 179, art. 180 ust. 1 i 2 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

4) art. 29 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1904), w zakresie, w jakim za sędziego Sądu Najwyższego uznaje osobę, która została powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego tego Sądu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie uznanym przez Trybunał Konstytucyjny za sprzeczny z art. 186 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z powodu wadliwości procedury wyboru kandydata na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przed Krajową Radą Sądownictwa z uwagi na niespełnianie wymogów, których brak został stwierdzony przez Trybunał Konstytucyjny jako niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, jest zgodny z: art. 45 ust. 1 Konstytucji, a przez to z art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji europejskiej, a także z art. 47 zdanie pierwsze i drugie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 303 z 14 grudnia 2007 r., s. 1) w związku z art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 173 oraz art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

a przez to z art. 19 ust. 1 zdanie drugie Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 175 ust. 1 Konstytucji, a ponadto z art. 179 i art. 190 ust. 1 Konstytucji;

5) art. 29 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w zakresie, w jakim Sąd Najwyższy nie może dokonać ustaleń co do istnienia stosunku służbowego sędziego lub kompetencji do wykonywania inwestytury osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego tego Sądu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa zawartego w uchwale podjętej na podstawie przepisów, które zostały uznane za niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z powodu niezgodności z Konstytucją przepisów kształtujących skład lub tryb postępowania przed Radą, jest zgodny z: art. 45 ust. 1 Konstytucji, a przez to z art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji europejskiej, oraz art. 47 zdanie pierwsze i drugie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, a także z art. 173, art. 178 ust. 1, art. 180 ust. 1 i 2 oraz art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a przez to z art. 19 ust. 1 zdanie drugie Traktatu o Unii Europejskiej i art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a ponadto z art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

6) art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, rozumiany w ten sposób, że obwieszczenie o liczbie wolnych stanowisk sędziego przewidzianych do objęcia w izbie Sądu Najwyższego wymaga dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów, a w związku z tym niespełnienie tego wymogu pozwala na uznanie nieskuteczności dalszych czynności podejmowanych w postępowaniu wszczętym tym obwieszczeniem, w tym powołania do pełnienia urzędu na

stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, w szczególności w zakresie wykonywania inwestytury, albo nieskuteczności rozstrzygnięcia sądu wydanego z udziałem tak powołanego sędziego, jest zgodny z: art. 144 ust. 2 w związku z art. 179 i art. 180 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

7) art. 87 § 1 oraz art. 88 § 1 i 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w zakresie, w jakim Sąd Najwyższy jest związany uchwałą, która utraciła moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, są zgodne z: art. 7 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

8) art. 365 § 1 (w związku z art. 13 § 2) ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 1805, dalej: k.p.c.) w związku z art. 19 ustęp 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 zdanie pierwsze i drugie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 z 14.12.2007, s. 1) oraz art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji europejskiej, w zakresie, w jakim Sąd Najwyższy, w szczególności w celu zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej, rozpoznając skargę kasacyjną może ustalić, ze względu na ocenę okoliczności wyboru kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, nieważność postępowania lub wadliwość rozstrzygnięcia wydanego w składzie z udziałem osoby powołanej na to stanowisko przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa zawartego w uchwale podjętej na podstawie przepisów, które zostały uznane za niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z powodu niezgodności z Konstytucją przepisów kształtujących skład lub tryb postępowania przed Radą, jest zgodny z: art. 8 ust. 1, art. 9, art. 45 ust. 1, art. 179, art. 180 ust. 1 i 2 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

9) art. 365 § 1 w związku z art. 398⁶ § 3 i 4 w związku z art. 398⁹ § 1 (w związku z art. 13 § 2) k.p.c., w zakresie, w jakim Sąd Najwyższy jest związany rozstrzygnięciem w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia skargi kasacyjnej do rozpoznania wydanym w składzie z udziałem osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa zawartego w uchwale podjętej na podstawie przepisów, które utraciły moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z uwagi na niezgodność z Konstytucją przepisów kształtujących skład lub tryb postępowania przed Radą, jest zgodny z: art. 45 ust. 1 Konstytucji, a przez to z art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji europejskiej, a także z art. 47 zdanie pierwsze i drugie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.), art. 173 oraz art. 178 ust. 1 Konstytucji, a przez to z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej i art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

10) art. 379 pkt 4 (w związku z art. 13 § 2) k.p.c. oraz art. 386 § 2 w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 3 w związku z art. 398²¹ (w związku z art. 13 § 2) k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd Najwyższy, biorąc pod uwagę z urzędu nieważność postępowania, może orzec o nieważności postępowania oraz znieść to postępowanie w odpowiednim zakresie ze względu na ocenę okoliczności wyboru kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, powołanego do pełnienia urzędu sędziego, który brał udział w wydaniu orzeczenia podlegającego ocenie w postępowaniu kasacyjnym, w tym z uwagi na okoliczność, iż w skład sądu wchodziła osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa zawartego w uchwale podjętej na podstawie przepisów, które zostały uznane za niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z powodu niezgodności z Konstytucją przepisów kształtujących skład lub tryb postępowania przed Radą, są zgodne z: art. 45 ust. 1, art. 179 i art. 180 ust. 1 i 2 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

11) art. 388 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2021 r., poz. 269) w zakresie, w jakim w ramach rozpoznania odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego dopuszcza skuteczne wstrzymanie (ubezskutecznienie) powołania tego kandydata przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a w konsekwencji uznania nieskuteczności tego powołania, w szczególności w zakresie wykonywania inwestytury, lub nieskuteczności rozstrzygnięcia sądu wydanego z udziałem tak powołanego sędziego, jest zgodny z: art. 175 i art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

12) art. 388 § 1 w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa rozumiany w ten sposób, że sąd rozpoznający środek odwoławczy od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, w której zawarto wniosek o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego na podstawie przepisów, które utraciły moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, może skutecznie uchylić tę uchwałę z powodu uznania, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana na podstawie

przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), nie jest organem niezależnym, a tym samym nie ma ustrojowej kompetencji konstytucyjnego organu, o którym mowa w art. 186 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jest zgodny z: art. 7, art. 179, art. 186 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji;

13) art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim – w celu zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej – Sąd Najwyższy może uchylić zaskarżone orzeczenie z uwagi na ocenę legalności lub skuteczności wyboru przez Krajową Radę Sądownictwa lub powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego osoby biorącej udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, która w dniu powołania spełniania wymogi ustawowe konieczne do powołania na stanowisko sędziego, jest zgodny z: art. 2, art. 7 i art. 8 ust. 1, art. 9, art. 90 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 190 ust. 1 Konstytucji.

II. Na podstawie art. 42 pkt 4 i art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym zgłasza udział Sądu Najwyższego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętym niniejszym pytaniem prawnym oraz jako przedstawiciela Sądu Najwyższego wyznaczyć Sędziów Sądu Najwyższego Tomasza Szanciło i Kamila Zaradkiewicza;

III. Odracza rozpoznanie sprawy przed Sądem Najwyższym.